

– розвиток компетенцій співпраці з трудовим колективом та вміння адаптуватися в ньому;

– набуття відповідної кваліфікації [2, с. 191].

Освітнє середовище професійної підготовки майбутніх педагогів в системі забезпечення якості підготовки майбутнього фахівця, як стверджує О. Ярошинська, має такі властивості: територіальна цілісність (освітнє середовище з його елементами є єдиним цілим); багатовимірність (відбувається зіткнення різних середовищ професійної підготовки, що функціонують автономно); контактність (зв'язок і взаємодія між структурними компонентами освітнього середовища професійної підготовки майбутніх педагогів); дискретність (поділ освітнього середовища на складові підсередовища професійної підготовки, при цьому воно не втрачає цілісності); відкритість (ресурсний обмін з іншими суб'єктами та освітніми закладами, що входять до складу освітнього середовища навчального закладу); детермінованість: функціонування і розвиток освітнього середовища професійної підготовки зумовлене впливом зовнішніх і внутрішніх факторів); різнорівневість (освітнє середовище професійної підготовки має рівні адекватні системи забезпечення якості підготовки майбутнього вчителя); варіативна гнучкість (швидка адаптація освітнього середовища до мінливих соціокультурних умов); динамічність; наповненість освітніми та творчими ресурсами: взаємозбагачення ресурсами освітнього середовища ВНЗ; вільна творча комунікація (створення розгалуженої системи обміну інформацією) [3].

Отже, практична підготовка сприяє появі стійкого професійного інтересу, сформованості ціннісного ставлення до майбутнього фаху, поліпшує професійне спрямування навчально-виховного процесу в системі вузівського навчання.

#### **Список використаних джерел**

1. Панченко Л. Ф. Педагогічна практика – запорука успіху майбутньої професії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archive.ws-conference.com/wp-content/uploads/1002.pdf>
2. Шевчук Т. В. Практична підготовка студентів вищих навчальних закладів як невід'ємна детермінанта формування їхніх професійних компетенцій / Т. В. Шевчук, О. П. Сідельник // Науковий вісник НЛТУ України. Серія економічна. – 2017. – Вип. 27, № 2. – С. 189–193.
3. Ярошинська О. О. Теоретичні і методичні засади проектування освітнього середовища професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи: дис... док. пед. наук: 13.00.04 / О. О. Ярошинська. – Умань., 2015. – 544 с.

ГАНГУР Я.І.,  
ФЕНЧАК Л.М.,

Мукачівський державний університет, Україна

#### **ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОШКІЛЬНОГО КОНТРОЛЮ В УМОВАХ НУШ**

В умовах сучасної школи значно зросли вимоги до керівництва навчально-виховного закладу. Сьогодні український освітній менеджмент, увібравши кращі

традиції світових теорій управління, активізує пошуки нових траєкторій розвитку функцій управління закладами загальної освіти. Відбувається реформування освітньої парадигми. Наскрізне застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі та управлінні закладами освіти має стати інструментом забезпечення успіху Нової української школи. Запровадження ІКТ в освітній галузі має охопити всі види діяльності. Це суттєво розширює можливості й оптимізує управлінські процеси, формуючи в учня та вчителя важливі для нашого сторіччя технологічні компетентності [1]

Однозначно тлумачення сутності та призначення внутрішньошкільного контролю (ВШК) а ні в теорії, а ні на практиці нині немає. Дослідник Ю. Конаржевський вважає, що ВШК – одна з найважливіших управлінських функцій, що безпосередньо пов'язана з функціями аналізу та цілепокладання [2]. Також до проблеми внутрішньошкільного контролю у своїх працях зверталися такі науковці: П.Третяков, Т.Чекмарьова, О.Чоботарь, М.Поташнік.

Організація внутрішньошкільного контролю – одна з найскладніших функцій адміністрації навчального закладу. На відміну від інспектування, внутрішньошкільний контроль здійснюють безпосередньо працівники загальноосвітнього навчального закладу відповідно до планів роботи. Одна з форм внутрішньошкільного контролю – педагогічний нагляд, коли провадять моніторингове спостереження за суб'єктами освітнього процесу, щоб: виявити позитивні тенденції і стимулювати їх розвиток запобігти можливим помилкам тощо.

Об'єктами внутрішньошкільного контролю загалом та педагогічного нагляду зокрема найчастіше є: навчальний процес виховний процес методична робота науково-дослідницька та експериментальна діяльність стан учнівського, педагогічного та батьківського колективів матеріально-технічне забезпечення навчально-виховного процесу. Педагогічний нагляд, на відміну від контролю, більш демократизований, не містить категоричних висновків. Оскільки в Концепції нової української школи проголошено розширення автономії вчителя, за педагогічним наглядом як формою контролю – майбутнє.

Найпоширенішими методами внутрішньошкільного контролю є такі, як: спостереження та аналізування уроків і виховних занять; аналізування шкільної документації; аналізування робіт учнів; бесіди з учителями, учнями та батьками учнів; проведення директорських контрольних робіт та опитувань учнів із програмового матеріалу; діагностичні зрізи знань учнів; анкетування, тестування, хронометраж [3]

Внутрішньошкільний контроль передбачає: всебічне вивчення й аналіз навчально-виховного процесу в школі; об'єктивне оцінювання досягнутих результатів; запобігання можливим помилкам; координація зусиль відповідно до визначених завдань[4]. Щоб контроль був ефективним, адміністрації необхідно: відображати і підтримувати загальні цілі школи; об'єктивно вимірювати і оцінювати те, що дійсно важливе; дотримуватись нормативно-правової бази; виходячи з аналізу роботи, планувати перспективні завдання розвитку навчально-виховного процесу.

Одним із дієвих засобів підвищення ефективності організації навчального процесу в закладі загальної освіти є використання електронного класного журналу, що дає можливість робити глибокий, детальний та індивідуальний аналіз різних питань, у тому числі й оцінювання учнів, їхньої активності на уроці. Це досить зручно, оскільки адміністрація бачить повну картину та витрачає мінімальну кількість часу в порівнянні з паперовим класним журналом [1].

Якими б різноманітними не були управлінські функції керівника школи, головна з них – бути організатором навчально-виховного процесу. Висока якість навчально-виховного процесу в школі можлива тоді, коли в керівників є достатньо фактів для аналізу і відповідних висновків. Саме урок – те місце, де відбуваються основні процеси навчання, виховання і розвитку особистості. Тому керівники школи значну частину свого робочого часу повинні розподіляти для відвідування уроків. Лише той керівник, який часто, систематично відвідує уроки й аналізує їх, може робити правильні висновки про якість навчально-виховного процесу. За діючими нині нормативними документами, кожний адміністратор повинен відвідати стільки уроків, щоб знати стан справ у школі. Плануючи відвідування уроків, потрібно чітко визначити мету відвідування як системи викладання предметів, так і епізодичного відвідування уроку [4].

Роль адміністрації полягає в системному та детальному проведенні внутрішньошкільного контролю, який передбачає всебічне вивчення та аналіз освітнього процесу в школі для координування всієї роботи відповідно до поставлених завдань. Контроль за процесом і результатом – одна з найважливіших управлінських задач. Але, водночас, контроль – це та професійна функція яку керівник надає своїм колегам. Він подвійно мотивований, тому що повинен вберегти школу та її колектив від втрат. Саме тому контроль повинен включати спостереження за перебігом роботи та аналіз її результатів. Інакше не можна забезпечити якісне виконання цілей і задач, що стоять перед організацією [1].

На нашу думку, ефективність контролю залежить від управлінської культури керівника закладу. Це значить – правильно розставити кадри на вирішальних ланках, працювати творчо, з перспективою, завжди бачити кінцеву мету і вибирати найбільш раціональні методи її досягнення. Зрозуміло, що кожна з цих функцій вимагає високої відповідальності, виконавчої культури, яка цілком і повністю залежить від компетентності керівника школи, а також його найближчих помічників, від їх майстерності і педагогічного таланту працювати з людьми.

Отже, система внутрішньошкільного контролю повинна бути планомірною, обґрунтованою й всебічною, а його результати – основою для прийняття оптимальних управлінських рішень.

#### **Список використаних джерел**

1. Барабаш О. Внутрішньошкільний контроль в умовах НУШ [тест]: З досвіду роботи / О. Барабаш // Завуч. – 2018. – №19.– С.17-24 / Внутрішньошкільний контроль, оцінювання рівня знань, НУШ
2. Сташко Ж. Внутрішньошкільний контроль, як засіб управління освітою [текст] / Ж.Сташко // Завуч. – 2018. – №6.– С. 1-8 – Сторінки із вкладки

3. Боднар О. Усе про внутрішньошкільний контроль і дещо про нову тенденцію / О. Боднар [Електр. ресурс]. – <https://www.pedrada.com.ua/article/1391-use-pro-vnutrshnoshklniy-kontrol-deshcho-pro-novu-tendentsyu>
4. Дубель О.Г. Внутрішньошкільний контроль – важлива умова для прийняття управлінського рішення / О.Г. Дубель [Електр. ресурс]. – Режим доступу: [https://ru.osvita.ua/school/lessons\\_summary/administration/34249/](https://ru.osvita.ua/school/lessons_summary/administration/34249/)

ГАРАПКО В.І.,  
ЗЕЛЕНКО К.-І.І.

Мукачівський державний університет, Україна

### **МОТИВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ НАВЧАННЯ ШКОЛЯРІВ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (НА МАТЕРІАЛАХ ЗАРУБІЖНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ)**

Сучасний підхід у дослідженні мотивації вивчення другої іноземної мови орієнтований на освітню аудиторію, як навчальне середовище[2; 3]. Наше дослідження дотримується підходу орієнтованого на навчальний клас, демонструючи важливість навчального середовища з точки зору прагматичного та соціального простору. Дослідники мотивації навчання другої іноземної мови розпочали новий напрям, змістивши фокус з теоретичних питань, пов'язаних з мотивацією до вивчення практичних стратегій, які можуть сприяти мотивації мовного навчання учнів [1, с.12]. Ця тенденція призвела до розробки більш динамічної перспективи щодо мотивації навчання другої іноземної мови. Зарубіжні науковці М. Вільямс, Р. Берден та З.Дьорний були одними з перших дослідників, які зрозуміли важливість динамічного характеру мотивації [4, с.576]. У їх динамічній моделі мотивації виділено три стадії: 1) причини для навчання; 2) рішення щось вивчати та 3) підтримувати зусилля чи наполегливість до досягнення мети навчання [5, с.60-63].

Вони стверджували, що перші дві стадії зосереджувалися більше на ініціації мотивації, тоді як остання стадія стосується підтримки мотивації.

З. Дьорний побудував на цій моделі та синтезував різні рамки навчання іноземної мови, де запропонував процесуально-орієнтовану модель мотивації учнів, яка є більш складною ніж модель М. Вільямса і Р. Бердена. З. Дьорний та деякі інші науковці розділили дію мотивації на три окремі етапи: попередній, діючий та післястаціонарний [2;3;4].

Попередній етап являє собою вихідну точку мотивації поведінки, де встановлюються цілі і формується намір. Другий етап, або фаза дії, складається із застосування дії, що супроводжується оцінкою успішності учня, підготовки вчителів та їх самоосвіти щодо наміченого результату чи мети. Останній етап починається після досягнення мети і закінчується оцінкою результатів та планування майбутніх дій [4, с.571-594]. З. Дьорний визнає динамічний характер мотивації в міру розвитку рамки мотиваційної стратегії, визначаючи стратегії як: «мотиваційний вплив, який усвідомлено здійснюється для досягнення певного систематичного і стійкого позитивного ефекту» [1, с.28]. З. Дьорний поділяє мотиваційні стратегії на 4 основні категорії.

Перша група основних категорій відповідає темі «створення основних



# МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: [www.msu.edu.ua](http://www.msu.edu.ua)

E-mail: [info@msu.edu.ua](mailto:info@msu.edu.ua), [pr@mail.msu.edu.ua](mailto:pr@mail.msu.edu.ua)

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>